

Bilag til Statsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 1 (GRA – Alm. del).

Indholdsfortegnelse

Oplysninger fra relevant materiale forelagt Koordinationsudvalget i skriftlig procedure den 29. september 2022	2
Dokument nr. 1: <i>Støtte til Ukraine: Yderligere våbendonationer til Ukraine</i>	2
Oplysninger fra relevant materiale forelagt det forberedende koordinationsudvalg i forbindelse med møde i udvalget den 12. januar 2023	3
Dokument nr. 2: <i>Støtte til Ukraine: Donation af CAESAR-artillerisystemer</i>	3
Dokument nr. 3: <i>Bilag 1: Baggrund</i>	5
Oplysninger fra relevant materiale forelagt Koordinationsudvalget i forbindelse med møde den 18. januar 2023	6
Dokument nr. 4: <i>Støtte til Ukraine: Donation af CAESAR-artillerisystemer</i>	6
Dokument nr. 5: <i>Bilag 1: Baggrund</i>	9
Dokument nr. 6: <i>Udleveringsnotat: Finansiering af erstatningsanskaffelser for CAESAR-artilleri</i>	10
Oplysninger fra relevant materiale forelagt Koordinationsudvalget i skriftlig procedure den 24. januar 2023	11
Dokument nr. 7: <i>Anskaffelse af PULS raketkastersystemer</i>	11

Oplysninger fra relevant materiale forelagt Koordinationsudvalget i skriftlig procedure den 29. september 2022

Dokument nr. 1: *Støtte til Ukraine: Yderligere våbendonationer til Ukraine*

[...]

Baggrund

Forsvaret anbefaler imidlertid ikke en donation af CAESAR artilleripjecerne, da det vil være forbundet med særdeles kritiske tekniske, logistiske og militærfaglige konsekvenser for Forsvaret [...]. Samtidig befinder pjecerne sig pt. i Frankrig, hvor de gennemgår udbedring af graverende fejl konstateret ifm. test udfør i marts 2022.

[...]

Samlet set er det på nuværende tidspunkt vurderingen, at pjecerne ikke er egnede til donation. Mulighederne for en donation, når der er gennemført test i Danmark, vil blive forelagt regeringen snarest. Forsvaret forventer at modtage pjecerne til tests medio oktober. Den foreløbige vurdering er, at en donation af 6 CAESAR pjecer vil have en værdi af ca. [...] og tidligst kunne genanskaffes i 2024.

Oplysninger fra relevant materiale forelagt det forberedende koordinationsudvalg i forbindelse med møde i udvalget den 12. januar 2023

Dokument nr. 2: Støtte til Ukraine: Donation af CAESAR-artillerisystemer

Problem

Der skal tages stilling til Ukraines direkte anmodning til Danmark om donation af CAESAR-artillerisystemer fra Forsvaret til Ukraines forsvarskamp.

[...]

Baggrund

Såfremt der ønskes doneret CAESAR-artillerisystemer til Ukraine, anbefaler Forsvaret en samlet donation af alle Forsvarets kommende 19 CAESAR-artillerisystemer.

[...]

Forsvaret har oplyst, at en eventuel donation af alle 19 artillerisystemer også vil være behæftet med en række betydelige konsekvenser samt tekniske og logistiske risici.

Løsning

Forsvarsministeriet finder det afgørende at følge Forsvarets militære anbefaling om at donere alle 19 danske CAESAR-artilleripjecer, dels i lyset af Ukraines klare ønske om at modtage det danske artilleri, dels i lyset af vigtigheden af at støtte Ukraines forsvarskamp.

Erstatningsanskaffelse

Forsvaret har opstillet som forudsætning for en donation, at Forsvaret hurtigst muligt og helst i 2023 skal modtage en tilsvarende kapacitet med tilsvarende militær operativ effekt, som de 19 CAESAR-artillerisystemer, der ellers skulle være taget i operativ brug i Danmark i indeværende år.

Forsvaret anbefaler en hasteerstatningsanskaffelse fra det israelske firma Elbit Systems af ATMOS 8x8 155mm artillerisystemet. Elbit kan levere 12 stk. ATMOS-artillerisystemer indenfor 12 måneder [...]. Elbit vil herefter kunne levere [...]. ATMOS-artillerisystemet koster ca. [...] og hertil kommer en engangsomkostning på 70 mio. kr. til træning, logistik, prototype m.v. Den samlede anskaffelsespris for 19 artillerisystemer vurderes til ca. [...].

Genanskaffelsesperioden ved indkøb af 19 nye CAESAR-artillerisystemer hos den franske producent Nexter er til Forsvaret oplyst til at være minimum 24 måneder. På politisk niveau har Frankrig i løbet

af efteråret signaleret en genanskaffelsesperiode på 1-2 år, hvis status dog er uklart. Omkostningerne ved genanskaffelse af CAESAR vil være [...]. Det er endnu ikke afsøgt om Frankrig vil være villig til medfinansiere genanskaffelse af alle 19 systemer. Forsvaret anbefaler således ikke at genanskaffe CAESAR-artillerisystemer i tilfælde af donation.

Forsvaret vurderer, at man ikke kan vente til 2024 eller senere på modtagelsen af erstatningskapaciteter for donation af CAESAR-artilleri henset til den nuværende ekstraordinære sikkerhedspolitiske situation, herunder det kollektive Forsvar i regi af NATO og forsvaret af Kongeriget Danmark. Ligeledes vurderes en forsinket modtagelse at få potentielt særdeles alvorlige konsekvenser for fastholdelsen af medarbejdere med kritiske kompetencer i Forsvaret, da man de seneste år målrettet har rekrutteret medarbejdere til hærens artilleriafdelinger med henblik på at implementere CAESAR-artillerisystemet i Forsvarets operative struktur.

Forsvaret anbefaler derfor parallelt at iværksætte hasteanskaffelsen af to batterier af Elbit PULS-raketkastersystemer, som på kort sigt kan mitigere konsekvenserne ved et manglende artillerisystem i 2023. Idet CAESAR-artillerisystemerne erstattes med ATMOS-artillerisystemerne, vil der med anskaffelsen af PULS-raketkastersystemerne reelt være tale om en nyanskaffelse af materiel. PULS-raketkastersystemerne er dermed ikke en erstatning for det, der doneres til Ukraine. Forsvaret vurderer dog, at en hasteanskaffelse af PULS-raketkastersystemerne er en underliggende forudsætning for en donation af CAESAR-artillerisystemer til Ukraine.

PULS-raketkastersystemerne er ligeledes produceret af Elbit Systems, og hvert batteri består af fire raketkastersystemer, to forsyningskøretøjer, kommandocentral og initial ammunitions pakke. Et raketkastersystem inkl. supplerende materiel koster ca. [...].

Elbit Systems har tilbudt Forsvaret en leverance bestående af seks raketkastersystemer, som kan leveres til Danmark allerede fra medio 2023. De sidste to systemer leveres forventeligt i [...]. Der leveres missiler som led i den initiale ammunitionspakke i [...]. Den samlede anskaffelsespris for otte raketkastersystemer vurderes til ca. [...].

Det bemærkes, at Forsvaret ikke i forvejen råder over raketkastere, og der dermed er tale om en erstatningsanskaffelse af en ny og større kapacitet, end den der doneres til Ukraine. [...]

Forsvarets anbefalinger hviler på en markedsundersøgelse, som har afdækket, at kun Elbit Systems ved direkte tildeling kan levere erstatningskapaciteter inden for tilnærmelsesvis samme tidshorisont som den ellers forventede operative klarmelding af CAESAR-artillerisystemerne. Dermed kan den negative effekt af donationen på Hærens kampkraft mitigeres, samtidig med at Danmark yder substantiel støtte til Ukraine.

Forsvarsministeriet finder det afgørende at følge Forsvarets militære anbefaling i forhold til erstatningsanskaffelse af ATMOS-artillerisystemer og hasteanskaffelse af PULS-raketkastersystemer.

[...]

Dokument nr. 3: Bilag 1: Baggrund

Generel baggrund

[...]

Ifm. Joint Expeditionary Force-topmødet i Letland umiddelbart før jul opfordrede præsident Zelensky offentligt Danmark til at foretage en donation til Ukraine med udgangspunkt i samtlige 19 stk. CAESAR-artillerisystemer, som Forsvaret er ved at anskaffe fra det franske firma Nexter.

[...]

Den herværende ukrainske ambassadør har den 10. januar 2023 gentaget budskabet i danske medier.

[...]

Forsvaret har ifm. de aktuelle drøftelser med Nexter dog fået oplyst en leveringstid på minimum 24 måneder.

[...]

Oplysninger fra relevant materiale forelagt Koordinationsudvalget i forbindelse med møde den 18. januar 2023

Dokument nr. 4: Støtte til Ukraine: Donation af CAESAR-artillerisystemer

Problem

Der skal tages stilling til Ukraines direkte anmodning til Danmark om donation af CAESAR-artillerisystemer fra Forsvaret til Ukraines forsvarskamp.

[...]

Baggrund

Såfremt der ønskes doneret CAESAR-artillerisystemer til Ukraine, anbefaler Forsvaret en samlet donation af alle Forsvarets kommende 19 CAESAR-artillerisystemer under visse forudsætninger.

[...]

Løsning

Forsvarsministeriet finder det afgørende at følge Forsvarets militære anbefaling om at donere alle 19 danske CAESAR-artilleripjecer, dels i lyset af Ukraines klare ønske om at modtage det danske artilleri, dels i lyset af vigtigheden af at støtte Ukraines forsvarskamp.

Forsvaret har opstillet som forudsætning for en anbefaling af donationen, at Forsvaret hurtigst muligt og helst i 2023 kan foretage erstatningsanskaffelse af en tilsvarende kapacitet med tilsvarende militær operativ effekt, som de 19 CAESAR-artillerisystemer, der ellers skulle være taget i operativ brug i Danmark i indværende år.

Genanskaffelsesperioden ved indkøb af 19 nye CAESAR-artillerisystemer hos den franske producent Nexter er til Forsvaret oplyst til at være minimum 24 måneder. På politisk niveau har Frankrig i løbet af efteråret signaleret en genanskaffelsesperiode på 1-2 år, hvis status dog er uklart. Omkostningerne ved genanskaffelse af CAESAR vil være [...] formentlig i 2025. Det er endnu ikke afsøgt om Frankrig vil være villig til medfinansiere genanskaffelse af alle 19 systemer. Forsvaret anbefaler således ikke at genanskaffe CAESAR-artillerisystemer i tilfælde af donation.

Erstatningsanskaffelse af 19 stk. ATMOS-artillerisystemer

Forsvaret anbefaler en hasterstatningsanskaffelse fra det israelske firma Elbit Systems af ATMOS 8x8 155mm artillerisystemet. Elbit kan levere 12 stk. ATMOS-artillerisystemer indenfor 12 måneder [...]. Elbit vil herefter kunne levere [...]. Den samlede anskaffelsespris for 19 artillerisystemer

vurderes til ca. [...], heraf [...] i 2023 og [...] i 2024. inkl. en engangsomkostning på [...] i 2023 og [...] i 2024 til træning, logistik, prototype m.v.

Nyanskaffelse af 8 stk. PULS-raketkastersystemer

Forsvaret vurderer, at Forsvaret ikke kan vente til 2024 eller senere på modtagelsen af ATMOS-artilleri som erstatningskapacitet ved en donation af CAESAR-artilleri henset til den nuværende ekstraordinære sikkerhedspolitiske situation, herunder det kollektive Forsvar i regi af NATO og forsvaret af Kongeriget Danmark. [...]. Ligeledes vurderes en forsinket modtagelse at få potentielt særdeles alvorlige konsekvenser for fastholdelsen af medarbejdere med kritiske kompetencer i Forsvaret, da man de seneste år målrettet har rekrutteret medarbejdere til hærens artilleriafdelinger med henblik på at implementere CAESAR-artillerisystemet i Forsvarets operative struktur.

Forsvaret anbefaler derfor parallelt med erstatningsanskaffelsen af ATMOS-artilleri, at iværksætte en kombineret nyanskaffelse af to batterier af PULS-raketkastersystemer til i alt [...] inkl. ammunition., heraf [...] i 2023, [...] i 2024 og [...] i 2025. PULS-raketssystemerne er ligeledes produceret af Elbit Systems, og hvert batteri består af fire raketkastersystemer, to forsyningskøretøjer, kommandocentral og initial ammunitionspakke.

En kombineret nyanskaffelse af PULS-raketkastersystemer samt erstatningsanskaffelse af ATMOS-artilleri vil medføre, at Forsvarets 1. brigade og kampbataljonerne [...]. Forsvaret vurderer, at det operative behov tidsmæssigt hermed vil kunne opfyldes i nær samme takt som med den nuværende tidsplan for opbygningen af CAESAR-systemet, samtidig med at kritisk personale kan fastholdes.

Forsvaret vurderer på den baggrund, at en nyanskaffelse af PULS-raketkastersystemerne er en afgørende forudsætning for en donation af CAESAR-artillerisystemer til Ukraine, idet nyanskaffelsen mitigerer konsekvenserne ved et manglende artillerisystem fra andet halvår 2023 og indtil et nyt artillerisystem kan tages operativt i brug efter modtagelse og uddannelse. Ligeledes muliggøres tilmeldingen af et komplet dansk landmilitært bidrag til NATO's beredskaber.

Det bemærkes, at Forsvaret ikke i forvejen råder over raketkastere, og at der dermed er tale om nyanskaffelse af en ny og større kapacitet, end den der doneres til Ukraine. I lyset af den sikkerhedspolitiske udvikling vurderes denne kapacitet at blive efterspurgt af NATO hos alliancepartnere. [...]. Aktuelle erfaringer fra krigen i Ukraine viser også, at raketkastersystemer er af afgørende betydning på den moderne kampplads. Af samme årsag er anskaffelsen af raketkastersystemer en høj prioritet for Forsvaret i den kommende forligsperiode. Forsvaret rådede i 1998-2004 over otte styk M270 Multiple Launch Rocket Systems (MLRS), som kan levere den samme effekt som PULS-raketssystemet.

Elbit Systems har tilbudt Forsvaret en leverance bestående af i alt otte raketkastersystemer, hvoraf de første to kan leveres til Danmark allerede fra juni 2023. De sidste to systemer leveres forventeligt i [...]. Der leveres missiler som led i den initiale ammunitionspakke i [...].

Forsvarsministeriet finder det afgørende at følge Forsvarets militære anbefaling i forhold til en kombineret erstatningsanskaffelse af ATMOS-artillerisystemer og hasteanskaffelse af PULS-raketkastersystemer.

Kommercielle forhold

Forsvarets anbefalinger om at erstatningsanskaffe ATMOS-artilleri og nyanskaffe PULS-raketkastersystemer hviler på en markedsundersøgelse i et afgrænset felt af anerkendte producenter. Markedsundersøgelsen har afdækket, at kun Elbit Systems kan producere og levere de af Forsvaret anbefalede kapaciteter inden for tilnærmelsesvis samme tidshorisont, som den ellers forventede operative klarmelding af CAESAR-artillerisystemerne. Forsvaret vurderer, at det er unikt, at begge kapaciteter kan leveres med en så kort tidshorisont, da markedet generelt er præget af stadigt længere leveringstider. Den israelske producent har endvidere oplyst, at man vil tilsidesætte andre landes leverancer for hurtigt at imødekomme Danmarks behov. [...]. Det kan til sammenligning oplyses, at den sydkoreanske producent Hanhwa først kan påbegynde levering af tilsvarende kapaciteter efter 30 måneder, mens Nexter først kan levere nye CAESAR-artillerisystemer efter 24 måneder.

Tilbuddene fra Elbit på kapaciteterne er to separate kontaktilbud, som dog er givet ud fra en fra en betragtning om, at begge kontrakter indgås. Hvis der således ikke anskaffes PULS-raketkastersystemer parallelt med ATMOS-artilleri kan det ifm. den endelige kontraktindgåelse potentielt medføre en højere pris for det enkelte system. Udskydes kontraktindgåelsen kan de oplyste leveringstider heller ikke garanteres.

Såfremt det besluttet at hasteanskaffe en eller begge kapaciteter, kan en anskaffelse ske gennem en direkte tildeling af to kontrakter til Elbit Systems efter TEUF art. 346, stk. 1, litra b., som giver mulighed for at tilsidesætte de almindelige udbudsregler, hvis en række betingelser er opfyldt. Det er Forsvarets vurdering, at betingelserne er opfyldt.

[...]

Kommunikation og forventet modtagelse

[...]

Der er allerede et forsvarsindustri samarbejde med Frankrig på flere andre områder, herunder i forhold til anskaffelse af kystredningsfartøjer og andre maritime kapaciteter.

[...]

[...] RV og SF i 2015 truede med at veto et muligt dansk våbenindkøb fra den samme israelske leverandør, Elbit Systems.

[...]

Forsvarsforligskredsen godkendte efterfølgende i 2017, at Forsvaret fra Elbit anskaffede sine nuværende 120mm tunge mortersystemer, CARDOM10, som også er en større kapacitet.

[...]

Indstilling

Det indstilles, at regeringen:

- Godkender, at donere 19 styk CAESAR-artilleri til Ukraine, inklusiv træning og vedligeholdelsespakke, idet de operative udfordringer med systemet skal tydeliggøres over for Ukraine og offentligheden,
- Godkender, at der genanskaffes 19 styk ATMOS-artilleri fra den israelske producent Elbit Systems,

[...]

- Drøfter, hvorvidt der skal nyanskaffes 8 styks PULS-raketkastersystemer.

[...]

Dokument nr. 5: Bilag 1: Baggrund

Generel baggrund

[...]

Ifm. Joint Expeditionary Force-topmødet i Letland umiddelbart før jul opfordrede præsident Zelensky offentligt Danmark til at foretage en donation til Ukraine med udgangspunkt i samtlige 19 stk. CAESAR-artillerisystemer, som Forsvaret er ved at anskaffe fra det franske firma Nexter.

[...]

Den herværende ukrainske ambassadør har den 10. januar 2023 gentaget budskabet i danske medier.

[...]

Forsvaret har ifm. de seneste drøftelser primo januar 2023 med Nexter af virksomheden fået oplyst, at en leveringstid vil være på minimum 24 måneder.

[...]

Dokument nr. 6: Udleveringsnotat: Finansiering af erstatningsanskaffelser for CAESAR-artilleri

Der er tidligere truffet beslutning om donation af en række kapaciteter til Ukraine. Donationerne er foretaget med en forudsætning om genanskaffelse eller erstatningsanskaffelse. En række af disse genanskaffelser medfører udgifter i 2023 [...] reserven på 3,5 mia. kr. i 2023, jf. *Nationalt kompromis om dansk sikkerhedspolitik af 6. marts 2022*. Reserven er fuldt udmøntet i 2023.

[...]

En del af anskaffelserne finansieres ved omprioritering fra § 12.11.02.70. *Reserve til internationale operationer* (INTOPS-reserven). Der udestår dog fortsat en finansieringsmanko på 233 mio. kr. i 2023, 1.084 mio. kr. i 2024 og 200 mio. kr. i 2025.

[...]

Oplysninger fra relevant materiale forelagt Koordinationsudvalget i skriftlig procedure den 24. januar 2023

Dokument nr. 7: *Anskaffelse af PULS raketkastersystemer*

Problem

Der skal tages stilling til, om Danmark skal nyanskaffe PULS raketkastersystemer som følge af beslutningen om at donere 19 stk. CAESAR artillerisystemer.

Baggrund

Det er tidligere blevet besluttet at donere 19 stk. CAESAR artillerisystemer, samt at der skal foretages en erstatningsanskaffelse i form af 19 stk. ATMOS artillerisystemer fra den israelske leverandør Elbit Systems.

[...]

Forsvarsministeriet har indtil videre foretaget donationer for 4,1 mia. kr. ekskl. refusioner fra Den Europæiske Fredsfacilitet. Med donationen af CAESAR artillerisystemer udgør de samlede udgifter til donationer på Forsvarsministeriets område 4,9 mia. kr.

[...]

Det blev på KU den 18. januar ligeledes besluttet at drøfte muligheden for at nyanskaffe 8 stk. PULS raketkastersystemer, også fra den israelske producent Elbit, som følge af CAESAR-donationen. Det blev besluttet at håndtere i denne særskilte sag.

Løsning

[...]

Juridiske og kommercielle forhold

Tilbuddene fra Elbit på anskaffelse af ATMOS artillerisystemer og PULS raketkastersystemer er to separate kontrakttilbud, som dog er givet ud fra en betragtning om, at begge kontrakter indgås. Udskydes kontraktindgåelsen kan de oplyste leveringstider ikke garanteres. Kontrakterne skal underskrives inden udgangen af januar, hvorfor Finansudvalget skal forelægges aktstykker inden da.